

Kinderen DERDE WERELD

EDITORIAAL

Beste vrienden,

Een nieuw schooljaar ging alweer van start. Duizenden kinderen en jongeren trokken al dan niet enthousiast naar de klas. Het valt me steeds op dat de geestdrift waarmee opnieuw naar school wordt getrokken afneemt naarmate de leeftijd toeneemt. En telkens stel ik mij daarbij ook de vraag hoe dit komt.

Ons Belgisch onderwijssysteem behoort tot de top, maar de kwaliteit van ons onderwijs neemt helaas af. En ons land scoort echt niet geweldig en wordt sinds jaren door de EU op de vingers getikt wat betreft gelijke kansen voor onze jongeren. Enkele veelbetekenende cijfers tonen dit aan: waar slechts 9 % van autochtone jongeren het secundair onderwijs verlaat zonder diploma, loopt dit percentage op tot bijna 20 % bij de Belgische jongeren met een allochtone achtergrond.

Het probleem van de sociale kloof in ons onderwijs is complex: het is niet zomaar af te doen als een "taalprobleem" of het loutere gevolg van "te weinig ondersteuning van de ouders". Het is het resultaat van een samenspel van veel factoren die allemaal op elkaar inspelen en elkaar daardoor versterken.

De wereld van de school is een nieuwe wereld voor elk kind. De onderwerpen die worden besproken, de taal die wordt gebruikt, de interactiepatronen en het gedrag dat wordt verwacht zijn afgeleid van een Westerse middenklasse-cultuur. Kinderen wiens thuiswereld sterk gelijkert op de schoolwereld gedijen makkelijker in die wereld dan kinderen voor wie de afstand tussen thuis- en schoolwereld groot is.

De evaluatiepraktijk in vele scholen wordt nog sterk gedomineerd door een "onmiddellijke prestatiecultuur". Leerlingen krijgen les over bepaalde leerstof en moeten haast meteen bewijzen dat ze de stof beheersen. Presteren, eerder dan groeien, staat centraal. Dat werkt in het nadeel van leerlingen die meer tijd en ondersteuning dan anderen nodig hebben om zich aan te passen aan de schoolse manier van werken en om bepaalde leerstof te verwerken. Daarbij wordt de studierichting vaak niet zozeer bepaald door een positieve keuze vanuit de interesses van de leerling, maar eerder vanuit de punten en scores die hij of zij in de laatste schooljaren verzamelde.

Discriminatie en stigmatisatie spelen ook een belangrijke rol in een al dan niet succesvol school parcours. Jongeren zullen meer investeren in het behalen van een diploma als ze geloven dat dat hen vooruithelpt bij het vinden van een goede job en het

opbouwen van een volwaardig en hoopvol bestaan. Jongeren pikken rond hun toekomstperspectieven signalen van diverse aard op: de leefsituatie en de aanmoediging van hun ouders, familie en kennissenkring; de berichtgeving in de media over de kansen op werkloosheid, huisvesting en gezondheid van diverse sociale groepen; het rolmodel van jongeren uit de eigen sociale groep die een succesvol leven hebben uitgebouwd; de sociale herkomst van leerkrachten.... Wie relatief weinig positieve signalen krijgt, zal veel veerkracht moeten ontwikkelen om toch vol te houden.

In de landen van het Zuiden waar wij blijven investeren in toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en opleidingen zijn de uitdagingen voor de jeugd nog veel groter gezien de nadelige effecten van opgroei in armoede. Er zijn te weinig of geen scholen die naam waardig. De weg naar de school is te gevaarlijk, te ver. Er is geen of amper pedagogisch materiaal ter ondersteuning van de lessen. Geen goed uitgebouwd curriculum dat beantwoordt aan de noden van de arbeidsmarkt. Er zijn weinig of amper goed opgeleide gemotiveerde leerkrachten... Volgens mij persoonlijk is dit momenteel de grootste en moeilijkste uitdaging.

Het overgrote merendeel van de kinderen die wij steunen, leeft krap en miserabel behuist, zonder elektriciteit, zonder bewegingsruimte noch plaats om rustig te werken. Velen hebben geen toegang tot stimulerende vrijetijdsinitiatieven, groeien op in een omgeving met weinig boeken, kranten, tijdschriften en zonder internetaansluiting, in een buurt met weinig positieve rolmodellen. De gevolgen van opgroei in armoede zijn voor hen nefast: ze vertonen vaak een vertraagde fysieke, sociale en mentale ontwikkeling. Er wordt hen ook, alsook hun ouders en de achtergestelde buurten waarin ze opgroeien, een negatief, denigrerend etiket opgeplakt: dat haalt hun zelfbeeld naar beneden en hun vertrouwen dat ze via het investeren van energie in leeractiviteiten, zichzelf uit de spiraal van armoede kunnen hijsen. En zo is de duivelse cirkel weer rond. Met uw steun willen wij dit schooljaar bijzonder aandacht schenken aan de kwaliteit van het onderwijs in onze Afrikaanse partnerlanden. Waarvoor onze grote dank! ■

*Johanna Vandamme
Algemeen secretaris*

NR 107

TRIMESTER 3 2017

GEDACHTE

En indien de remedie
tegen kanker zich
bevond bij een kind
dat de kans niet
heeft om naar school
te gaan ?

Anoniem

In het kort in dit nummer

- | Editoriaal
- | Droom of werkelijkheid ?
Hervorming van de
onderwijssector in de DR Congo.
- | Onderwijs in Kinshasa

Droom of werkelijkheid?

Hervorming van de onderwijssector voor kwaliteitsopleiding in de DR Congo.

Onlangs heeft de Congolese regering het ambitieus project «modernisering van de Congolese natie» ingevoerd. Dit moet gebeuren, met steun van de Wereldbank, door het herstellen van het nationale onderwijssysteem, in een land waar officieel 24 % vroegtijdige schoolverlaters zouden zijn in stedelijke gebieden en 52% op het platteland...

Kunnen we praten van een overheid die verantwoordelijkheid neemt, of is het eerder zand in de ogen strooien in een turbulente verkiezingsperiode?

Het onderwijs in de Democratische Republiek Congo wordt voornamelijk beheerd door drie ministeries: het ministerie van basis-, secundair en beroepsonderwijs (MEPSP), het ministerie van hoger onderwijs en universiteiten (MESU) en het ministerie van sociale zaken (MAS). Deze werden onlangs ondersteund door een technisch coördinatiebureau, het permanente secretariaat voor coördinatie en onderwijssteuning (SPACE). Het heeft een belangrijke rol in de operationalisering van de hervormingen om het Congolese onderwijsstelsel te versterken en lijkt de wil en de weddenschap van het staatshoofd, Joseph Kabila, om te zetten in activiteiten om gratis kwaliteitsvol lager onderwijs in te voeren in de DR Congo.

Op het eerste zicht, lijken er grote inspanningen gedaan: sinds de afgelopen drie jaren is er een belangrijke campagne aan de gang. Het is gebaseerd op 2 pijlers: ten eerste, de belofte om 1.000 goed uitgeruste scholen te bouwen, en ten tweede de massale inschrijving steunen van de 2.000.000 kinderen van het land van de leeftijd van 6-7 jaar, die zich in de situatie van schooluitsluiting bevinden.

Doelstelling ?

Het doel is om deze kinderen te identificeren en te integreren in het schoolsysteem tot aan het einde van de lagere cyclus, op gans het nationale grondgebied.

Middelen?

Door het onderwijs gratis en verplicht te maken.

Enig probleem?

De Congolese staat is verzwakt en ontbreekt de nodige middelen. Tot op heden zijn geen van deze doelstellingen bereikt, of werden ze zelfs aangepakt. Het SPACE-agentschap heeft eigenlijk onvoldoende financiële middelen om haar eigen structurele werking te verzekeren, zonder te spreken van de opvolging op het terrein. Slechts 26 van de 1000 beloofde scholen zouden al zijn gebouwd. Gratis lessen zijn echt nog geen feit:

Gezien de leraren, de infrastructuur en uitrusting niet door de staat worden betaald, moeten de ouders die onderwijs aan hun kinderen willen bieden, deze kosten dragen. Dit zorgt ervoor dat de school weinig aantrekkelijk blijft, en bij sommigen het belang en de verplichting om hun kinderen ernaar toe te sturen doet wijken.

Dus toch zand in de ogen?

Te vroeg om dit te zeggen, de initiatieven zijn nog jong en dus blijft het voordeel van de twijfel toegestaan. De herbevestigde steun van de Wereldbank voor deze projecten verleent ze krediet, maar het is voor ons haast onmogelijk om informatie te vinden over het advies of de aard van de verleende steun door deze internationale instelling aan de

Congolese regering.

Van 10 tot en met 14 augustus 2017 heeft het Bokeale College in Kinshasa (Gombe) een vergadering gehouden onder voorzitterschap van Gaston Musemena Bongala, Minister van Openbaar Onderwijs, onder meer om de hervormingen in een stroomversnelling te krijgen. Maar ook om de verschillende actoren en de richtlijnen van de toekomstige veranderingen duidelijk te definiëren.

Wij verwelkomen de dynamiek die ontstaan is, maar kunnen nog niet applaudisseren. De Congolese staat zal zijn demonen onder ogen moeten zien: corruptie, de alarmerende proliferatie van valse scholen en universiteiten, meestal niet erkend maar vaak in de officiële telling (Congo zou meer dan 600 universiteiten en hogescholen tellen), het cliëntelisme, enz. Deze paar voorbeelden geven dit project zoals het zich vandaag voordoet, een Utopische smaak ...

Hoewel er veel gedaan is om over de concretisering van dit ambitieuze maatschappelijke project te communiceren, blijven de vele woorden dode letter. Er moet nog veel gebeuren. Alleen de fundamenteen werden gelegd en er moeten inspanningen gedaan worden die leiden tot een gecoördineerde realisatie, die de begunstigde gemeenschappen betrekken om het proces van verandering te begrijpen en aan te passen. We blijven de hervorming volgen met een kritisch maar positief oog en we ondersteunen onze lokale partners in hun inspanningen om jongeren in dit land op te leiden.

Pierre-Yves Lahaye

¹ Website van het ministerie van basis-, secundair en beroepsonderwijs, <http://www.eduquepsp.cd/index.php/actualites/9324-campagne-d-inscription-massive-en-premiere-primaire-2017-2018-l-espace-kasai-en-avant-plan>

Het is bemoedigend vast te stellen dat ondanks de enorme moeilijkheden, de complete

afwezigheid van steun door de Congolese overheid, toch een heel aantal kinderen een basiskennis kunnen verwerven en aan een diploma geraken.

Wij hebben onze partner beloofd om hulp te zoeken om de omstandigheden te verbeteren voor de kinderen en de leerkrachten. Deze laatste werken voor een habbekrats, als zij al betaald worden...

We willen concreet helpen om didactische middelen aan te schaffen, en om een inkomen te verzekeren voor de onderwi-

zers, voor dit lopende schooljaar 2017-2018. Concreet zoeken wij het bedrag van 3.500 euro.

Uw steun is van groot belang. De kinderen, hun ouders en onze partner danken u bij voorbaat!

Gelieve bij uw gift te vermelden "onderwijs Congo". Fiscale vrijstelling van 45 % op uw gift van minstens 40 € op jaarbasis.

¹ ENAFEP: Examen National de Fin d'Etudes Primaires

Wanneer u een gift doet, noteert KDW uw gegevens in haar database om u beter te informeren. Conform de wet van 8 september 1992 over de bescherming van de privacy, staat het u vrij om die gegevens te consulteren, te veranderen of te laten schrappen. We spelen uw gegevens niet door aan andere organisaties.

Indien U ons regelmatig wil helpen en manuele betalingen vermijden, nodigen wij U uit onderstaand formulier met bestendige opdracht af te geven aan uw financiële instelling :

.....

Gelieve maandelijks de som van € te willen overschrijven van mijn rekeningnr ten gunste van het nummer **BE57 0000 0399 9935** van Kinderen Derde Wereld, Albertinaplein 2, 1000 Brussel.

Ik behoud het recht om deze bestendige opdracht te heeroepen of te wijzigen.

Naam Voornaam

Straat Nummer

Postnummer Gemeente

Datum Handtekening

Indien U een schenking wil doen bij testament, gelieve ons te contacteren op onze bureen of contact te nemen met de notaris van uw keuze.

P.C.R. BE57 0000 0399 9935
van de V.Z.W. KINDEREN DERDE WERELD

Albertinaplein 2 - 1000 Brussel - Tel. 02 503 11 53 - Fax 02 513 20 66
E-mail : etm.kdw.brussels@skynet.be - www.kinderenderdewereld.be

DEEL IN UW
VREUGDE....

Ons beste gelukwensen aan het jonge paar Christophe en Elise Verlinden-Osterrieth

Medewerking

- | François Claeys Bouúaert
- | Pierre-Yves Lahaye
- | Johanna Vandamme
- | Marie-Sophie Verhelst